

TERMÍN: 30.01.2023

xx33497xx
Recenzia C
Mária Mihoková
maria.mihokova@mfsr.sk

Prosím nezasahujte do tejto tabuľky

RECENZENT/KA (meno a priezvisko, pozícia, inštitúcia): **Mária Mihoková**
NÁZOV MATERIÁLU: **Analýza zručností v transformujúcich sa regiónoch**

TYP VÝSTUPU*[1]: **analýza**

(pri spoločných výstupoch uviesť aj typy individuálnych vkladov):

ANALYTICKÝ ÚTVAR, REZORT: **Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR - Sekcia inovácií, strategických investícií a analýz**AUTORI/KY: **Viktor Mráz, Michal Jerga, Nina Holičková**

SPOLUAUTORI/KY: - ; - ; - ; -

RECENZNÝ FORMÁT*[2]: **2****PRIPOMIENKY:**

P.č	Pripomenka sa vzťahuje k (strana, odsek):	Text pripomienky*[3]	Odôvodnenie pripomienky	Vysporiadanie sa s pripomienkou*[4]
1	Str. 1., Odsek 1	Odporúčam čitateľovi hneď v úvode ozrejmiť pojem „transformácia“.	Zhrnutie by malo v skratke informovať čitateľa o motíve a zisteniach analýzy, v tomto prípade o zručnostiach zamestnancov vo firmách ktoré sa transformujú, t.j čelia prechodu na klimaticky neutrálne hospodárstvo.	Akceptované

2	Graf č.1, str. 1	Upraviť názov, štýl grafu a prvky grafu	<p>1. Upraviť názov grafu, ak sa jedná o podiel tak pridať %.</p> <p>2. Z textu vyplýva, že graf má ukázať rozdelenie všetkých 5 tisíc transformáciou ohrozených zamestnancov medzi regióny a ohrozené skupiny. Pri pohľade na graf by však tento kontext čitateľ hneď nepochopil, preto navrhujem zmeniť štýl grafu (tkzv. „vodopádový“). Navrhujem graf doplniť o stĺpec všetkých ohrozených miest (5 tisíc) a na neho nadviazať ostatné podkategórie.</p> <p>3. Navrhujem pridať do grafu hodnotu (%) pre všetky rady.</p> <p>4. Vysvetliť rozdiel medzi kategóriami „nízko kvalifikovaní“ a „ohrození“ zamestnanci v texte a objasniť, či sa tieto kategórie prekrývajú.</p>	Akceptované čiastočne – zmenený typ grafu, podiel a názvoslovie.
3	Str.1, odsek 3	V texte sa píše: „Ohrozenou skupinou sú nízko kvalifikovaní zamestnanci v baníctve na hornej Nitre a v hutníctve v regióne Košíc.“	Chýba metodológia a vysvetlenie, podľa čoho identifikujeme nízkokvalifikovaného zamestnanca.	Akceptované
4	Str. 2, odsek 1	Na konci odseku sa píše: „Cieľovou skupinou sú nielen zamestnanci ohrození transformáciou, ale aj ďalší zamestnanci z iných odvetví“.	Na dovysvetlenie závažnosti problému odporúčam doplniť konkrétne odvetvia, ktoré sú naviazané na baníctvo a hutníctvo a tiež sú nepriamo ohrozené transformáciou.	Akceptované čiastočne – zmenený wording
5	Str. 5 odsek 4 a neskôr kapitoly Horná Nitra, Košický kraj a Banskobystrický kraj	V texte na str. 5 a odseku 4 sa uvádza: „Na určenie dopytu po zručnostiach boli využité údaje z pracovných inzerátov zverejnené na portáli Profesia.“	Odporúčam popísať kritické zhodnotenie používania dát z Profesia a ich výhod a nevýhod. Dáta môžu no nemusia popisovať aktuálne podmienky a obraz trhu práce.	Akceptované čiastočne – použitie dát Profesia vysvetlené v metodológii.

5	Str.7, tabuľka 1	Navrhujem zvrchu pridať riadok, ktorý by zjednotil základné a mäkké zručnosti spoločne za „univerzálne“, ako sa uvádza v texte.	Prehľadnejšie pre čitateľa.	Akceptované
6	Str. 8, Graf č. 2 a Graf č.3	Odporúčam do grafov pridať aj inú porovnávaciu skupinu ako priemer OECD, napr. top EÚ, EÚ 27, aby si čitateľ vedel porovnať, čo je dobrý a čo zlý výsledok. Taktiež odporúčam upraviť mierku osi y, zaostávanie sa totiž zdá zanedbateľné.		Neakceptované – dostupné priemerné dáta boli za OECD. Rozdiely vo výsledkoch nie sú markantné, zmeny mierky osi y by vizuálne mohla nadhodnotiť výsledky.
7	Str.9, Tabuľka 2	Navrhujem doplniť do Tabuľky 2 pre každú kategóriu stĺpec pre EÚ, stĺpec pre SR a príp. potom rozdiel v dosiahnutých hodnotách.	Prehľadnejšie pre čitateľa.	Neakceptované – tabuľka by obsahovala príliš veľa hodnôt, bola by neprehľadná, preto sme zvolili len rozdielové hodnoty.
8	Str.9, odsek 3	V analýze sa píše: „Exaktné zisťovanie úrovne nerealizuje žiadna inštitúcia, hoci parciálne výsledky by bolo možné extrahovať podľa pracovnej cesty zamestnancov na základe vykonávaných zamestnaní a klasifikácie zručností v kombinácii so štandardmi zamestnaní definovanými sektorovými radami, ktoré bolo pre účely analýzy realizované pre každý región“.	Pre čitateľa zložitá veta. Odporúčam zjednodušiť a vložiť odsek do Boxu 1, ktorý sa zaoberá meraním zručností.	Akceptované čiastočne – časť vety vynechaná
9	Podkapitola Zručnosti a transformácia vybraných regiónov na Slovensku	Odporúčam prehodnotiť obsah a prípadne vynechanie podkapitoly z textu. Niektoré relevantné časti mohli pripojiť už k konkrétnym kapitolám o jednotlivých regiónoch.	O zručnostiach vo vybraných regiónoch sa v tejto podkapitole čitateľ veľa nedozvie a zároveň sa niektoré jej časti opakujú v kapitolách Horná Nitra, Košický kraj a Banskobystrický kraj.	Akceptované čiastočne – kapitola upravená o duplicitné časti

9	Str. 13, Graf č. 7 a Graf č. 8	Odporúčam presunúť grafy k textu, ktorý ich bližšie popisuje (pod 1. odsek kapitoly „Horná Nitra“)		Akceptované
10	Str. 13, Graf 7	Pre kontext navrhujem pridať na druhú os grafu vývoj miery nezamestnanosti v regióne.		Neakceptované – vývoj miery nezamestnanosti nemusí korešpondovať s vývojom zamestnanosti v analyzovaných podnikoch. Zamestnanosť a jej zmena medzi rokmi 2012 a 2021 v odvetviach je znázornená v časti Zručnosti.
11	Str 13, Graf 9 a Graf 10	Odporúčam presunúť grafy k textu, ktorý ich bližšie popisuje (pod 3. odsek kapitoly „Horná Nitra“)		Akceptované
12	Str.14. Tabuľka 3	Navrhujem prehodnotiť vypustenie tejto tabuľky.	Rozumiem, že tabuľka ponúka zoznam profesií, ktoré v regióne chýbajú. Nerozumiem však, prečo sú v kontexte tejto analýzy zahrnutí aj lekári, ošetrovatelia a pod. Rekvalifikáciou tieto pozície zamestnanci nevedia obsadiť.V prípade zachovania tabuľky, navrhujem okresať na nedostatkové profesie, ktoré v regióne chýbajú a zároveň by sa na ne mohli ohrození pracovníci rekvalifikovať.	Akceptované
13	Str 15, Graf č.13	Navrhujem pridať konkrétne hodnoty stĺpcov do grafu.		Akceptované

14	Str. 16, odsek 2 Str. 20, odsek 4	V odseku 2 sa píše: „Zoznam škôl a odborov sa nachádza v Prílohe 1, tabuľka 7.“ Neskôr, na str.20 v odseku 4 sa píše „...,najdopytovanejších profesií a nedostatkových odborov v Košickom kraji (viď Príloha 1, tabuľka 8) ide o podporu elektrotechnických...“.	V Prílohe 1 sa tabuľka 7 ani tabuľka 8 nenachádza, Prosím doplniť.	Akceptované
15	Str. 16, 1. Odsek v kapitole „Košický kraj“	V texte analýzy sa píše: „ Za posledných 9 rokov klesol počet zamestnancov USSK O 20 % pôvodného počtu, čo predstavuje približne 2 tisíc osôb.“	Na dovysvetlenie odporúčam doplniť, že prepúšťanie v USSK nie je zapríčinené len transformáciou, ale aj štrukturálnymi zmenami v USSK, ktoré majú pomôcť konkurencieschopnosti v odvetví. Zároveň o prepúšťaní firma rokuje s odbormi a ponúka odstupné.	Akceptované
16	Str. 16, Box 2	Odporúčam explicitne uviesť závery z Boxu 2 aj do odporúčaní – národný projekt je potrebné prepracovať, zistiť prečo sa nesledujú kariérne cesty zamestnancov a ako je možné sledovať výsledky.		Akceptované
17	Str. 19, odsek 1	V texte sa píše: „Princípy distribúcie vodíka ako primárneho a alternatívneho zdroja energie, technológie s využitím vodíka ako redukčného činidla pri výrobe kovov z rúd či prevádzkovanie riadiacich a automatizačných systémov na zabezpečenie bezpečnej prevádzky vodíkových technológií.“	1.Odporúčam upraviť a zjednodušiť vetu pre čitateľa. 2.Odporúčam uviesť zdroj na základe, ktorého autori tvrdia, že , že výroba ocele z vodíka je relevantnou technológiou pre východné Slovensko. Je pravdou, že takáto možnosť výroby ocele existuje, v prípade USSK však nie je možná, vedenie sa v minulosti vyjadriilo, že to pre nich nie je rentabilná ani reálne.	Akceptované

18	Str. 19, Tabuľka 4	Navrhujem prehodnotiť vypustenie tejto tabuľky	Rovnako ako Tabuľka 3, nerozumiem , prečo sú v kontexte analýzy prítomné profesie, s ktorými transformácia v regiónoch nemá veľa spoločného. Navrhujem tabuľku vypustiť alebo sa sústrediť na nedostatkové profesie, na ktoré by sa vedeli rekvafikovať aj zamestnanci ohrození transformáciou.	Akceptované
19	Celý dokument Graf č. 13, Graf č. 20 a Graf č. 27	Navrhujem grafy zlúčiť, pridať konkrétne hodnoty jednotlivých kategórií, príp. presunúť do kapitoly „Zručnosti“. Dáta sú z roku 2011, tento stav sa mohol už zmeniť a zároveň dáta popisujú situáciu v celom regióne, vzťahovať ich aj na zamestnancov firiem je nekorektné.	Všetky tri grafy porovnávajú úrovne digitálnych zručností v jednotlivých krajoch s priemerom Slovenska. Zlúčením si čitateľ vie lepšie porovnať jednotlivé transformáciou ohrozené regióny medzi sebou.	Akceptované čiastočne – medziregionálne porovnanie zručností je v časti Analýza prežitia
20	Str. 20, odsek 5	V texte analýzy sa píše:“V prípade Slovalca sa ale podľa dostupnej prognózy jedná o krátkodobý efekt, spoločnosť predpokladá návrat zamestnanosti na súčasnú úroveň v roku 2025. Spoločnosti ŽELPO a Calmit si dlhodobo držia stabilnú úroveň zamestnanosti“.	Navrhujem prehodnotiť analýzu týchto spoločností a ich vypustenie z textu, nakoľko sa predpokladá dlhodobo udržateľná zamestnanosť.	Akceptované čiastočne – zmenený wording, podniky sú ovplyvnené transformáciou.
21	Str. 21, Graf č 22.	Grafické znázornenie vývoja počtu zamestnancov spoločnosti Calmit do roku 2021 sa v posledných rokoch takmer nemení, navrhujem prehodnotiť jeho odstránenie.	Graf môže pre čitateľa pôsobiť mätúco vedľa grafu č.21, keďže grafy používajú rôzne jednotky (tisíce a stovky)	Akceptované – zmenené poradie grafov
22	Str. 22, Tabuľka 5	Rovnako ako v Tabuľke 3 a 4 navrhujem prehodnotiť jej vypustenie z rovnakého dôvodu.		Akceptované

23	Str. 25, kapitola Odporúčania	Odporúčania sú zväčša príliš všeobecné na to, aby mohli informovať cieľové publikum (decision-makerov). Výnimkami sú azda opatrenia 3 a 7.		Akceptované
24	Str. 25, kapitola Odporúčania	Navrhujem rozdeliť odporúčania v kapitole pre každý región zvlášť a pre každú skupinu zamestnancov (napr. podľa veku), nie všeobecne za celú skupinu.		Akceptované čiastočne – rozpracované podľa regiónov
25	Str.25. odsek 2	V texte sa píše: „Rozvoj mäkkých zručností musí byť prioritou naprieč všetkými skupinami zamestnancov, konkrétna podoba a obsah tréningov má byť prispôsobený cieľovej skupine“.	Odporúčam uviesť príklady cieľových skupín, ktoré vzniknú z ohrozených zamestnancov a podľa zručností, ktoré danej skupine chýbajú, navrhnúť na čo sa majú tréningy sústrediť.	Akceptované
26	Celý dokument	Navrhujem prehodnotiť používanie slovných spojení „v krátkodobom, strednodobom a dlhodobom horizonte“ a ich vysvetľovanie cez poznámky pod čiarou.	Pre čitateľa zložité, navyše takto vzniká množstvo poznámok pod čiarou s rovnakým významom. Odporúčam nahradiť priamo v texte vyjadrením priebehu rokov.	Akceptované
27	Celý dokument	Zjednotiť číselné vyjadrenia (napr. v texte je v rovnakom odseku najprv použité 1 300 a neskôr 1,5 tisíc).		Akceptované
28	Celý dokument	Naformátovanie krížových odkazov v texte na grafy a tabuľky.		Akceptované
39	Celý dokument	Pár gramatických / štylistických chýb.		Akceptované

CELKOVÉ HODNOTENIE (recenzent/ka vyplní túto časť po vysporiadaní sa s pripomienkami analytickou jednotkou):

Dokument považujem po akceptovaní väčšiny pripomienok za kvalitnejší a pre čitateľa zrozumiteľný. Pripomienky, ktoré sa v mojom prípade týkali najmä štruktúry a prepojenia medzi analýzou a záverom (odporúčaniami), boli plne akceptované, resp. nedorozumenia vysvetlené.

Cieľ analýzy, ktorým bola identifikácia dopadov transformácie na potrebné zručnosti vo vybraných regiónoch, nebol jednoduchý, autori sa stretali aj s limitovaným a nesystematickým zberom údajov. Podarilo sa im však pomenovať konkrétne potrebné zručnosti a navrhnúť opatrenia na zlepšenie.

---

[1] Výber medzi: 1. analýza (komplexný analytický materiál s návrhmi konkrétnych systémových opatrení); 2. komentár (rozsahovo menší analytický materiál venujúci sa konkrétnemu čiastkovému problému); 3. manuál (metodické usmernenie vyplývajúce z potreby zjednotenia procesov a postupov v konkrétnej oblasti).

[2] Formát 1 pre komentár/manuál (2 recenzenti bez povinného odborného workshopu); Formát 2 pre analýzu (3 recenzenti a povinný odborný workshop).

[3] Do tabuľky značiť pripomienky zásadného metodologického a obsahového charakteru (nie štylistické či gramatické opravy).

[4] Vyplní analytická jednotka: pripomienka bola akceptovaná / pripomienka nebola akceptovaná a zdôvodnenie / pripomienka bola čiastočne akceptovaná a zdôvodnenie.